

Datum

2024-05-02

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

ASN-2024-3414

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Reviderade riktlinjer för inköpsverksamheten STK-2023-708

Arbetsmarknads- och socialnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden har mottagit remiss från kommunstyrelsen avseende reviderade riktlinjer för inköpsverksamheten och har getts möjlighet att yttra sig.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att föreliggande förslag till revidering av riktlinjer bidrar till tydlighet avseende nämndernas ansvar gällande inköp och upphandling.

Nämnden anser att metoden för organisering av inköpsverksamhet med beskrivna nivåer är väl anpassad till nämndernas uppdrag. Genom riktlinjen förtydligas nämndernas ansvar att ha en ändamålsenlig inköpsorganisation med tillräckliga resurser, rätt kompetens och behöriga beställare.

Yttrande

Arbetsmarknads- och socialnämndens yttrande följer riktlinjens disposition och lämnar nedanstående synpunkter avseende förslag till reviderade riktlinjer.

Kommunövergripande ramavtal

Nämnden anser att det är mycket positivt att stadskontorets upphandlingsfunktion enligt förslaget föreslås ansvara för att upphandla samtliga ramavtal som berör flera nämnder och bolag.

Idag uppmanas nämnderna i vissa fall att genomföra direktupphandlingar på egen hand med hänvisning till att kommunens samlade volymer blir för små för att motivera en kommunövergripande upphandling. Detta trots att behov kan ha signalerats av flera eller samtliga nämnder.

När flera nämnder direktupphandlar samma vara/tjänst är det leverantörskollektiv som tillfrågas av nämnderna i många fall de samma.

När nämnderna inte längre behöver direktupphandla var och en på egen hand undviks parallella upphandlingar av identiska varor och tjänster och samordningsvinster uppnås.

Arbetsmarknads- och socialnämnden menar att kommunövergripande upphandlingar möjliggör samstämmiga krav på till exempel hållbarhet eller tjänstens utformning. Att hela staden står som beställare i stället för enskilt nämnd kan också bidra till bättre priser.

Sammantaget anser nämnden att kommunövergripande upphandlingar kan gynna både miljön och nyttjandet av skattemedel även när volymerna är små. Det bidrar också till en mer professionell affärsmässig hantering i leverantörernas ögon när inte en och samma leverantör får anbudsfrågan om samma vara eller tjänst från flera nämnder samtidigt.

I de fall behoven av varor och tjänster är nämndspecifika och inte ryms inom ett kommunövergripande ramavtal kvarstår nämndernas ansvar som upphandlande myndighet och direktupphandlingarna ska genomföras i enlighet med gällande lagstiftning och beslutade riktlinjer.

Nämnden vill betona att det är viktigt att upphandlande myndigheter har en möjlighet att erhålla stöd vid komplexa nämndspecifika direktupphandlingar.

Stadskontorets upphandlingsenhet har uppdraget att genomföra upphandlingar för Malmö Stads räkning. Till nuvarande uppdrag hör inte att genomföra eller ge support till direktupphandlingar.

Detta stöd har i stället varit möjligt att erhålla från serviceförvaltningens direktupphandlingssupport och stödet har debiterats per timme. Tjänsten har inte nyttjats i den utsträckning serviceförvaltningen bedömt och ska nu avvecklas då den inte bär sina kostnader.

I det reviderade förslaget till riktlinje får nämnden inte en tydlig bild av huruvida stadskontorets upphandlingsenhet kommer att ges ett utökat uppdrag att stödja nämnderna vid komplexa nämndspecifika direktupphandlingar.

Finansiering

Det är arbetsmarknads- och socialnämnden uppfattning att nuvarande finansieringsmodell där varje kommunövergripande upphandling måste ha ekonomisk bärighet genom avgifter riskerar att bidra till att nämnderna även fortsatt tvingas

direktupphandla ramavtal på egen hand trots att det finns ett kommunövergripande behov.

Det gäller vid upphandlingar där värdet är lågt och den avgift som stadskontorets upphandlingsenhet kan ta ut baserat på upphandlingens värde inte täcker omkostnaderna. Den sammantagna kostnaden för att genomföra direktupphandlingar i varje enskild nämnd mätt i personella resurser blir däremot betydande.

Kommunövergripande ramavtal har många fördelar och bidrar till att stadens beställare kan göra korrekta inköp av kontrollerade leverantörer.

Nämnden menar att det bör utgöra fokus oaktat volymer eller värde för det som ska upphandlas.

Kategoristyrning

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att om varje nämnd och bolag ska kunna ingå i tvärfunktionella team och bidra i olika arbetsgrupper krävs förbättrad framförhållning från stadskontorets upphandlingsenhet samt planeringsprocesser som är kommunicerade och kända av de som är berörda.

Nämnden vill lyfta behovet av en kommunövergripande process inklusive systemstöd för att hantera klagomål och synpunkter på Malmö stads externa ramavtalsleverantörer.

Det saknas idag och nämnden menar att det skulle bidra till att fler klagomål och synpunkter anmäls in och därmed ge stadskontorets upphandlingsenhet en bättre överblick över klagomål och brister på en aggregerad nivå med möjlighet att agera i tidigare skeden.

Det skulle också kunna bidra till att brott i välfärden identifieras.

E-handel

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att i de fall ett ramavtal är lämpligt för beställning i e-handel ska det vara möjligt att genomföra inköp via e-handel även för avtal som upphandlats av enskild nämnd.

Detta då inköp genom e-handel förenklar beställningen samt underlättar miljömässigt hållbara inköp och bidrar till avtalstrohet. Utöver detta minskar kostnaderna för fakturaadministration. Ett exempel på detta är att när förvaltningarna idag använder e-handelssystemet för inköp från kommunövergripande avtal sparas 44 miljoner kronor per år i fakturaadministration (personalkostnader).

Genom att göra det möjligt att beställa i e-handel också för avtal upphandlade i nämnderna kan även nämndernas kostnader för fakturaadministration minska.

Inköpsverksamhet på olika nivåer

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att riktlinjen bidrar till tydlighet avseende nämndernas ansvar gällande inköp och upphandling och att den metod för organisering av inköpsverksamhet med beskrivna nivåer är väl anpassad till nämnder och bolags uppdrag.

Genom riktlinjen förtydligas nämndernas ansvar att ha en ändamålsenlig inköpsorganisation med tillräckliga resurser, rätt kompetens och behöriga beställare.

Stadsövergripande informationsforum

Arbetsmarknads- och socialnämnden har uppmärksammat att det finns en diskrepans mellan hur inköpsnätverkets uppdrag beskrivs under rubriken Kommunövergripande ramavtal (sid 4) och vad som beskrivs under föreliggande rubrik.

I den förstnämnda texten beskrivs uppdraget som att hantera strategiska och övergripande frågor medan för texten i föreliggande rubrik är fokus främst att kommunicera information som berör den operativa inköpsverksamheten.

Det är nämndens uppfattning att dagens inköpsnätverk främst är ett forum för informationsförmedling men att ett skifte i fokus till dialog och erfarenhetsutbyte i strategiska inköpsfrågor mer vore i linje med de nivåer på inköpsorganisation som riktlinjen föreslår.

Riktlinjen lyfter fram att ”En tydlig inköpsorganisation skapar förutsättning för en effektiv samordning och hantering av inköpsfrågor i staden och inom respektive nämnd.”

Arbetsmarknads- och socialnämnden menar att ett förändrat arbetssätt i inköpsnätverket eller inrättande av annat strategiskt forum bättre kan bidra till detta.

Ordförande

Sedat Arif

Förvaltningsdirektör

Britt-Marie Pettersson